

POSTANOWIENIE

Dnia 21 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z powództwa B. S., A. M.-R., D. K., M. N., J. S. i R. G.
przeciwko Skarbowi Państwa - Ministrowi Przedsiębiorczości i Technologii
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 21 marca 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powodów
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 27 marca 2018 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odrzuca skargę kasacyjną w części dotyczącej rozstrzygnięcia o odsetkach;**
- 2) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w pozostałej części;**
- 3) zasądza od powodów na rzecz Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwoty po 900 (dziewięćset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania przed Sądem Najwyższym.**

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 27 marca 2018 r. powodowie B. S., M. N., J. S., A. M.-R., D. K. i R. G. oparli wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłankach określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c.

Skarga kasacyjna powodów zawiera żądanie uchylenia wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 27 marca 2018 r. w części, w której oddalono powództwo każdego z powodów o zapłatę kwoty 284 898,83 zł oraz orzeczono co do kosztów postępowania wraz z zobowiązaniem tego Sądu do rozstrzygnięcia żądania powodów dotyczącego odsetek. Jednak w wyroku z dnia 27 marca 2018 r. Sąd Apelacyjny nie orzekał w przedmiocie odsetek, stąd też w tym zakresie wniesiona skarga kasacyjna na podstawie art. 398⁶ § 3 w zw. z § 2 k.p.c. podlega odrzuceniu z powodu braku substratu zaskarżenia. Nie można bowiem wnieść środka zaskarżenia od nieistniejącego rozstrzygnięcia (por. m.in. orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia 25 lutego 1997 r. II CKN 15/97, OSNC 1997, nr 6-7, poz. 89, z dnia 28 maja 1998 r., III CKN 409/98, nie publ., z dnia 7 października 1998 r., II UKN 247/98, OSNP 1999, nr 20, poz. 665, z dnia 25 stycznia 2001 r. III CKN 1382/00, OSNC 2001, nr 9, poz. 132, z dnia 11 września 2002 r. V CKN 1165/00,

nie publ. oraz z dnia 7 lipca 2011 r., II CSK 37/11, nie publ.). Środkiem, za pomocą którego można doprowadzić do wydania wyroku w przedmiocie żądania, o którym sąd nie orzekł mimo takiej powinności, jest wniosek o uzupełnienie wyroku (art. 351 § 1 k.p.c.), który poprzez art. 391 § 1 k.p.c. ma zastosowanie także do wyroków sądów drugiej instancji.

W związku z tym nie można też przyjąć, aby istniała podstawa do przyjęcia skargi kasacyjnej z powodu nieważności postępowania w zakresie dotyczącym żądania o zasądzenie odsetek spowodowanej pozbawieniem powodów możliwości obrony swych praw, co powodowie wiążą z wydaniem także innych orzeczeń niż zaskarżonego skargą kasacyjną, tj. postanowieniem Sądu Apelacyjnego z dnia 12 marca 2012 r. o sprostowaniu wyroku tego Sądu z dnia 2 czerwca 2011 r., a następnie postanowieniami Sądu Okręgowego z dnia 9 grudnia 2013 r. oraz Sądu Apelacyjnego z dnia 14 maja 2014 r. odrzucających apelacje powodów wniesionych od rozstrzygnięcia zawartego w wyroku Sądu Okręgowego z dnia 27 maja 2013 r. o odrzuceniu pozwu w części obejmującej żądanie zapłaty odsetek. Tylko ubocznie więc należy wskazać, że w razie wydania przez Sąd drugiej instancji orzeczenia o sprostowaniu, które w istocie jest rozstrzygnięciem co do *meritum* sprawy, można wnieść od takiego orzeczenia przysługujący na zasadach ogólnych środek zaskarżenia od orzeczenia merytorycznego (wyroku) sądu drugiej instancji w postaci skargi kasacyjnej. Nawet w razie odrzucenia tej skargi kasacyjnej przez sąd drugiej instancji jako niedopuszczalnej, gdyż wniesionej od niezaskarżalnego orzeczenia sądu drugiej instancji o sprostowaniu, ostatecznie do Sądu Najwyższego, w razie zaskarżenia tego orzeczenia zażaleniem, należałaby ocena charakteru zaskarżonego orzeczenia sądu drugiej instancji, tj. czy było to orzeczenie o sprostowaniu czy też orzeczenie merytoryczne. Natomiast orzeczenia formalne, odrzucające pozew oraz apelacje, mogły być przedmiotem zaskarżenia na zasadach ogólnych zażaleniem. Strona powodowa nie skorzystała jednak skutecznie z wyżej wymienionych, przysługujących jej środków prawnych, w ramach których mogła doprowadzić do kontroli zasadności odrzucenia pozwu w części obejmującej żądanie zapłaty odsetek.

Odwołując się do treści wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stwierdzić należy, że nie zostały przez skarżących przedstawione

wystarczające motywy pozwalające na uznanie, iż skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Wyróżniona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zachodzi wtedy, gdy zasadność zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Nie można uznać za skuteczne wywodzenie w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania twierdzenia o oczywistej sprzeczności zaskarżonego wyroku z zasadą praworządności i sprawiedliwości kreowaną przez skarżących poprzez odwołanie się do art. 2 i art. 64 Konstytucji RP. Podobny skutek wiązać także należy z ogólnymi twierdzeniami wskazującymi na naruszenie art. 77 Konstytucji oraz przepisów kodeksu cywilnego dotyczących ochrony własności oraz odpowiedzialności odszkodowawczej. Wywód prowadzony przez skarżących pozbawiony jest bowiem szerszych odniesień jurydycznych wskazujących na zasadność preferowanego przez nich stanowiska. W swej istocie ogranicza się on jedynie do egzemplifikacji własnych preferencji aksjologicznych, których uwzględnienie - w ocenie skarżących - ma determinować właściwe rozstrzygnięcie zawisłej sprawy. Nie został on bowiem w żaden sposób podparty analizą orzecznictwa (w tym przede wszystkim orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego) oraz piśmiennictwa związanego z wykładnią art. 2, 64 i art. 77 Konstytucji RP oraz wskazanych w podstawach skargi, zastosowanych do oceny żądania, przepisów prawa materialnego, stąd też nie ma podstaw do stwierdzenia, że *prima facie* skarga kasacyjna jest zasadna.

W sprawie nie zachodzi także nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). W przedmiocie kosztów postępowania kasacyjnego, na wniosek zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną, orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99, 391 § 1 i 398²¹ k.p.c. oraz art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2016 r., poz. 2261 ze zm.).